

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ

«30» 05 2022 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій ПОЛУХІН

«08» 06 2022р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
 Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
 Освітньо-професійна програма: Підприємництво та бізнес-технології
 Митна та біржова справа

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КІр	Форма сем. контролю
Денна:	2,3	285/9,5	68	68	-	149	(1) ДЗ-2с	КР-3	диф.зал. – 2с екзамен 3с
Заочна	2,3,4	285/9,5	14	16	-	255	Кр. – 3с, 4с	КР-4	диф.зал. – 3с екзамен 4с

Індекс: НБ-6-076-2/21-2.1.9
 НБ-6-076-23/21-2.1.9
 НБ-6-076-3/21-2.1.9
 НБ-6-076-33/21-2.1.9

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Організація діяльності підприємницьких,
торговельних та біржових структур»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.05-01-2022

Стор. 2 із 18

Робочу програму навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» розроблено на основі освітньо-професійних програм «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа» навчальних та робочих навчальних планів НБ-6-076-2/21, НБ-6-076-3/21 та НБ-6-076-2з/21, НБ-6-076-3з/21, РБ-6-076-2/21, РБ-6-076-2з/21, РБ-6-076-3/21, РБ-6-076-3з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:

доцент кафедри економіки та бізнес-технологій Л. Сивид Ліана СКІБІЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійних програм «Підприємництво та бізнес-технології», «Митна та біржова справа», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» – кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 12 від « 02 » 09 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Підприємництво та бізнес-технології»

Вероніка КОМАНДРОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми
«Митна та біржова справа»

Оксана ЧУМАК

Завідувач кафедри

Оксана ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету Економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 3 від « 27 » 10 2021 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 3 із 18	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	6
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	7
2. Програма навчальної дисципліни	
2.1. Зміст навчальної дисципліни	7
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	8
2.3. Тематичний план	13
2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	14
2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи.....	15
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	
3.1. Методи навчання	15
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна).....	15
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	16
4. Рейтингова система оцінювання набутих здобувачем знань та вмінь	17

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 4 із 18	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора №249/роз. від 29.04.2021 р. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Місце: навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі управління та адміністрування, відноситься до циклу професійної підготовки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» у контексті спеціальності з урахуванням вимог стандарту вищої освіти (освітньої програми) є формування у здобувачів системи знань щодо організації підприємницьких, торговельних та біржових структур, розгляд їх соціально-економічного змісту, базові знання та навички щодо прийняття таких комплексних рішень з метою ефективного управління підприємницькими структурами, торговельними організаціями та біржами, показ процесів функціонування, інфраструктурного обслуговування і забезпечення підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. **Предметом** дисципліни є методологія та організація підприємницької та біржової діяльності, а також сфери торгівлі.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сформуванню у здобувачів базові знання та навички щодо прийняття комплексних рішень, які базуються на кращих світових практиках і, водночас, адаптовані до реалій внутрішнього ринку з метою ефективного стратегічного управління підприємницькими структурами, торговельними організаціями та біржами;
- вивчення сутності, видів, характерних особливостей підприємництва;
- обґрунтування вибору організаційної форми підприємництва та торгівлі;
- вивчення технології організації підприємницької, торговельної та біржової діяльності..
- вивчення методів побудови бізнес-процесів, підходів до їх удосконалення, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни, здобувач повинен набути таких результатів навчання (в сукупності з іншими освітніми компонентами):

1.2.1 Для освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології»

Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях (ПРН 1).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 5 із 18	

Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (ПРН 2).

Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (ПРН 4).

Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (ПРН 5).

Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати (ПРН 7).

Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ПРН 12).

Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці (ПРН 16).

Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів (ПРН 17).

Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків (ПРН 20).

Знати основи побудови бізнес-процесів, методи і підходи до їх удосконалення, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур (ПРН 21).

Застосовувати знання й уміння для розборки стратегії розвитку бізнесу підприємницьких, торговельних та біржових структур, в тому числі й у сфері авіації, для створення умов підвищення їх конкурентоспроможності (ПРН 22).

Застосовувати знання й уміння для розробки та супроводження бізнес-проектів для започаткування нового або розширення діючого бізнесу з метою ефективного управління підприємницькими, торговельними та біржовими структурами (ПРН 23).

1.2.2. Для освітньо-професійної програми «Митна та біржова справа»

Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності (ПРН 2).

Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (ПРН 5).

Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці (ПРН 11).

Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ПРН 12).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 6 із 18	

Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці (ПРН 16).

Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів (ПРН 17).

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

1.3.1. Для освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології»

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1).

Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (ЗК 2).

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6).

Здатність виявляти ініціативу та підприємливість (ЗК 8).

Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ФК 2).

Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності (ФК 6).

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (ФК 7).

Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків (ФК 10).

Здатність здійснювати проектування та експертизу розвитку бізнесу підприємницьких, торговельних та біржових структур (ФК 11).

Здатність застосовувати інструментарій процесного підходу, технології моделювання та опису бізнес-процесів підприємницьких, торговельних та біржових структур, методи їх статистичного контролю та ідентифікації проблем функціонування процесів, технології покращення бізнес-процесів (ФК 12).

Здатність аналізувати та визначати напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємницьких структур, в тому числі й у сфері авіації, за рахунок впровадження та використання сучасних бізнес-технологій. (ФК 13).

1.3.2 Для освітньо-професійної програми «Митна та біржова справа»

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК 1).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 7 із 18	

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1).

Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях (ЗК 2).

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6).

Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур (ФК 2).

Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності (ФК 6).

Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур (ФК 7).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки:

Навчальна дисципліна «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» для освітньо-професійної програми «Підприємництво та бізнес-технології» базується на знаннях таких дисциплін, як «Господарське право», «Вступ до спеціальності», «Соціально-ринкові комунікації» та є базою для таких дисциплін як «Філософія», «ЗЕД підприємницьких структур», «Інноваційне підприємництво та управління стартап-проектами», «Біржова діяльність», «Управління підприємницькою діяльністю», «Аналіз господарської діяльності підприємницьких структур», «Технологія інвестування в підприємстві», «Організація біржової торгівлі», «Торговельне підприємництво», «Оцінка конкурентоспроможності підприємницьких структур», написання курсової роботи з дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур», проходження навчальної практики «Вступ до спеціальності».

Навчальна дисципліна «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» для освітньо-професійної програми «Митна та біржова справа» базується на знаннях таких дисциплін, як «Соціально-ринкові комунікації», «Господарське право», «Вступ до спеціальності» та є базою для таких дисциплін як «Філософія», «Основи митної справи України», «Інноваційне підприємництво та управління стартап-проектами», «Управління підприємницькою діяльністю», «ЗЕД підприємницьких структур», «Торговельне підприємництво», «Біржова електронна торгівля», написання курсової роботи з дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур», написання курсової роботи з дисципліни «Бізнес-планування та бюджетування», написання курсової роботи з дисципліни «Організація біржової торгівлі», проходження навчальної практики «Вступ до спеціальності».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів:

Модуль 1. «Теоретичні основи підприємницьких, торговельних та біржових структур».

Модуль 2. «Практичні аспекти організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур», кожен з яких є логічною завершеною, відносно

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 8 із 18	

самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим третім модулем є курсова робота (КР) яка виконується у 3 семестрі (денна форма навчання) та 4 семестрі (заочна форма навчання). КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих здобувачами у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Теоретичні засади підприємницьких, торговельних та біржових структур».

Інтегровані вимоги модуля №1:

В результаті вивчення 1 модулю навчальної дисципліни здобувач повинен мати знання щодо теоретичних засад підприємницьких, торговельних та біржових структур, а також особливостей формування функціонального середовища підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Знати:

- теоретичні аспекти підприємництва;
- принципи формування підприємницьких торговельних та біржових структур;
- класифікацію і види форм підприємництва;
- основні форми оподаткування підприємницьких торговельних та біржових структур;
- особливості організації бізнес-комунікацій підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- особливості організації підприємницької діяльності;
- особливості організації торговельної діяльності;
- особливості організації біржової діяльності.

Вміти:

- вільно використовувати базові знання, уміння критичного мислення, аналізу та синтезу з теоретичних засад підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- застосовувати на практиці нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- вільно використовувати базові знання, щодо вибору систем оподаткування торговельних та підприємницьких структур;
- характеризувати форми електронної торгівлі та застосувати інтернет-технології в підприємстві;
- розрізняти класифікацію бірж та розуміти взаємозв'язок між виробництвом, торгівлею та біржею; відбирати інформацію про діяльність фондового ринку та котирування цінних паперів;
- розуміти порядок організації розрахунків на біржах та функції клірингу;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 9 із 18	

Тема 1. Теоретичні засади підприємницьких, торговельних та біржових структур. Концепції бізнесу.

Критична та позитивна концепція бізнесу. Практична концепція бізнесу. Теоретичні аспекти підприємництва: ринок як механізм координації економічного вибору. Характеристика ринкових структур.

Тема 2. Підприємництво як вид господарювання.

Підприємництво і підприємець сутність та особливості. Підприємницький процес. Підприємницьке середовище. Принципи формування підприємницьких структур.

Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Організаційно-правові форми підприємництва. Види підприємницької діяльності. Мале інноваційне підприємництво. Функції торгового підприємництва. Франчайзинг. Біржова діяльність суб'єктів господарювання. Сучасні моделі підприємницької діяльності.

Тема 4. Бізнес-комунікації в підприємницьких, торговельних та біржових структурах.

Поняття та предмет бізнес-комунікації. Побудова корпоративної культури і внутрішнього PR, діловий етикет, технологія ведення переговорів. Оцінка ступеня розвитку й ефективності бізнес-комунікацій у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

Тема 5. Особливості організації підприємницької діяльності.

Способи організації і механізм створення власного бізнесу. Особливості організації системи оподаткування підприємницької діяльності в Україні. Основи оподаткування підприємницької діяльності

Тема 6. Формування функціонального середовища підприємницької діяльності.

Професійна і ділова складові функціонального середовища. Конкурентоспроможність підприємницької фірми. Функції підприємницької фірми, що передують створенню продукту. Виробничо-збутові функції підприємницької фірми.

Тема 7. Особливості організації і планування торговельної діяльності.

Технологія організації торговельного підприємництва. Моделі організації торговельного підприємництва.

Тема 8. Організація електронної торгівлі. Інтернет технології.

Сутність і зміст електронної торгівлі. Поняття електронної торгівлі. Особливості електронної торгівлі. Системи і форми електронної торгівлі. Організація Інтернет-магазину.

Тема 9. Особливості організації біржової діяльності.

Взаємозв'язок між виробництвом, торгівлею та біржею. Поняття та основні функції біржі. Організація біржових торгів.

Тема 10. Організація діяльності товарної біржі.

Формування і види товарних ринків. Поняття та класифікація товарних бірж. Об'єкти біржової торгівлі. Організація управління біржею. Поняття біржового товару.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 10 із 18	

Тема 11. Організація діяльності фондового ринку та фондової біржі.

Особливості функціонування фондового ринку та фондової біржі. Цінні папери як біржовий товар. Види цінних паперів. Порядок та умови котирування.

Тема 12. Організація клірингових розрахунків біржовому ринку.

Особливості розрахунків на біржах реального товару та функції клірингу. Класифікація клірингу й принципи організації розрахунків. Кліринг і розрахунки на ринку ф'ючерсних угод. Клірингові розрахунки на ринку цінних паперів.

Модуль № 2 «Практичні аспекти організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»

Інтегровані вимоги модуля №2

В результаті вивчення 2 модулю навчальної дисципліни здобувач повинен вміти самостійно знаходити потрібну інформацію, аналізувати, структурувати та відбирати інформацію про організацію діяльності підприємницької, торговельних та біржових структур, про порядок ціноутворення у підприємництві та торгівлі, про особливості організації оплати праці підприємницьких структур, розробляти стратегію розвитку підприємницьких структур, моделювати та удосконалювати існуючі бізнес-процеси підприємницьких, торговельних та біржових структур та знаходити рішення у нестандартних ситуаціях, які можуть мати місце в процесі діяльності підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Знати:

- основи інвестування підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- особливості аналізу підприємницьких та торговельних структур;
- організацію ціноутворення у підприємництві, торгівлі та біржовій діяльності;
- організацію бізнес-планування в підприємницьких та торговельних структурах;
- методологію формування бізнес-процесів в підприємницьких та торговельних структурах.

Вміти:

- оцінювати ефективність інвестиції;
- застосовувати методи обліку та калькулювання витрат в діяльності підприємницьких структур
- використовувати сучасні моделі організації оплати праці в підприємницьких, торговельних та біржових структурах;
- застосовувати методи аналізу для прийняття управлінських рішень в підприємницьких, торговельних та біржових структурах;
- застосовувати методики ціноутворення в підприємницьких, торговельних та біржових структурах;
- вміти розробляти бізнес-плани;
- формувати моделі управління стратегічним розвитком підприємницької структури;
- застосовувати інструментарій процесного підходу, технології моделювання та опису бізнес-процесів підприємницьких, торговельних та біржових структур.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 11 із 18	

Тема 1. Інвестування в діяльності підприємницьких структур.

Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності. Класифікація інвестицій. Урахування фактора часу в інвестиційній діяльності. Оцінка ефективності інвестицій.

Тема 2. Управління витратами в діяльності підприємницьких структур.

Система управління витратами на підприємстві. Методи обліку та калькулювання витрат. Формування витрат за місцями виникнення та центрами відповідальності.

Тема 3. Особливості організації оплати праці підприємницьких структур.

Заробітна плата в ринкових умовах. Сучасні моделі організації системи оплати праці підприємницькими структурами.

Тема 4 Організація ціноутворення у підприємництві, торгівлі та біржовій діяльності.

Склад, структура і функції ціни. Склад і структура ціни продукції оптової посередницької ланки. Посередницька та торговельна маржа.

Тема 5. Організація економічного аналізу у підприємництві.

Сутність та особливості економічного аналізу підприємницьких структур. Аналіз у торговому підприємстві. Діагностика фінансово-економічного потенціалу підприємства

Тема 6. Організація бізнес-планування в підприємницьких структурах.

Основи бізнес-планування. Процес розроблення бізнес-плану. Бізнес-план в підприємницької діяльності.

Тема 7. Стратегії розвитку бізнесу підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Види стратегій у підприємницькій діяльності. Ситуаційний підхід щодо вибору кращого варіанта стратегічного рішення. Аналіз та вибір напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємницьких структур, в тому числі й у сфері авіації, за рахунок впровадження та використання сучасних бізнес-технологій. Сучасні конкурентні стратегії у підприємстві. Обґрунтування підприємницького вибору стратегій виробництва. Формування моделі управління стратегічним розвитком підприємницької структури, в тому числі й у сфері авіації.

Тема 8. Моделювання бізнес-процесів в підприємницьких структурах.

Процесний підхід до управління підприємницькою діяльністю. Класифікація бізнес-процесів підприємства. Управління бізнес-процесами підприємницької діяльності. Моделювання бізнес-процесів підприємницької діяльності.

Тема 9. Удосконалення бізнес-процесів, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Принципи організації бізнес-процесів у системі управління змінами. Організаційно-економічні аспекти управління змінами в діяльності підприємницьких структур. Моделювання змін бізнес-процесів. Оптимізація управління реалізацією товарів і послуг на підприємстві з використанням систем ERP-класу.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 12 із 18	

Тема 10. Управління бізнес процесами у системі збалансованих показників ефективності функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Логічні зв'язки між складовими організації функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур «фінанси-відносини з споживачами - внутрішні процеси - персонал» Модель збалансованих показників оцінки ефективності як інструмент планування. Ланцюжок бізнес-процесів як інструмент розвитку моделі СЗПЕ.

Модуль 3

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується в 3 семестрі (денна форма навчання) та 4 семестрі (заочна форма навчання), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачем у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в області організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Метою виконання курсової роботи є поглиблення набутих теоретичних знань з дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»; формування практичних навичок з організації діяльності, бізнес-планування, управління бізнес-процесами підприємницьких структур та вирішення актуальних питань, пов'язаних із започаткуванням власної справи, плануванням і веденням підприємницької діяльності; застосування набутого здобувачем у процесі навчання науково дослідницького потенціалу. У процесі досягнення зазначеної мети вирішуються такі цілі: закріпити та поглибити знання з дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур». Конкретна мета КР міститься в обґрунтуванні господарського рішення щодо організації підприємницької, торговельної та біржової діяльності на підставі вихідних умов, заданих в методичних рекомендаціях до виконання курсової роботи.

У процесі написання та захисту курсової роботи здобувач повинен продемонструвати:

- глибоке знання основних методичних положень нормативних та законодавчих актів, що стосуються підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
- знання основних теоретичних положень курсу та вміння поглиблювати їх шляхом вивчення наукової літератури;
- уміння пов'язувати конкретні проблеми в здійсненні підприємницької, торговельної та біржової діяльності з сучасним етапом економічного розвитку суспільства;
- самостійність та оригінальність викладання матеріалу, вміння використовувати математичні, статистичні та інші методи обробки інформації;
- уміння робити самостійні висновки та широкі узагальнення, аналізувати економічні явища і процеси підприємницькому середовищі;
- логічність побудови плану і змісту курсової роботи, культуру мислення і мови;
- уміння аргументовано вести захист курсової роботи, чітко викладати свою точку зору.

Теми курсових робіт та завдання для їх виконання розробляються автором робочої програми. Вказані навчальні матеріали затверджуються протоколом засідання кафедри, доводяться до відома здобувача індивідуально і виконуються відповідно до методичних рекомендацій.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 13 із 18	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Теоретичні засади організації підприємницьких, торговельних та біржових структур»										
		2 семестр				2 семестр				
1.1	Теоретичні засади підприємницьких, торговельних та біржових структур. Концепції бізнесу	7	2	2	3	12	2	-	10	
1.2	Підприємництво як вид господарювання	7	2	2	3	13	-	2	11	
1.3	Організаційно-правові форми підприємницьких, торговельних та біржових структур	7	2	2	3	15	2	2	11	
1.4	Бізнес-комунікації в підприємницьких, торговельних та біржових структур	11	2	2	7	12	2	-	10	
1.5	Особливості організації підприємницької діяльності	13	2	2	5	13	-	2	11	
1.6	Формування функціонального середовища підприємницької діяльності	13	2	2	5	12	2	-	10	
1.7	Особливості організації і планування торговельної діяльності	9	2	2	5	13	-	2	11	
1.8	Організація електронної торгівлі. Інтернет технології.	10	2	2	6	13	-	-	13	
1.9	Особливості організації біржової діяльності	13	2	2	5	15	-	2	13	
1.10	Організація діяльності товарної біржі	13	2	2	5	15	2	-	13	
1.11	Організація діяльності фондового ринку та фондової біржі	13	2	2	5	15	-	2	13	
1.12	Організація клірингових розрахунків біржовому ринку	8	2	2	4	13	-	-	13	
1.13	Домашнє завдання (ДФН) / Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	8	-	-	8	8	-	-	8	
1.14	Модульна контрольна робота №1	5	-	2	3	-	-	-	-	
1.15	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	11	-	-	11	
Усього за модулем №1		135	34	34	67	180	10	12	158	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2022
		Стор. 14 із 18	

Модуль №2 «Практичні аспекти організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»									
2.1	Інвестування в діяльності підприємницьких структур	3 семестр			4 семестр				
		13	2 2	2 2	5	8	-	2	6
2.2	Управління витратами в діяльності підприємницьких структур.	13	2 2	2 2	5	6	-	-	6
2.3	Особливості організації оплати праці підприємницьких структур	9	2	2	5	8	2	-	6
2.4	Організація ціноутворення у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	13	2 2	2 2	5	6	-	-	6
2.5	Організація економічного аналізу у підприємстві	10	2	2	6	8	2	-	6
2.6	Організація бізнес-планування в підприємницьких структурах	14	2 2	2 2	6	6	-	-	6
2.7	Стратегії розвитку бізнесу підприємницьких, торговельних та біржових структур	9	2	2	5	6	-	-	6
2.8	Моделювання бізнес-процесів в підприємницьких структурах	13	2 2	2 2	5	8	-	2	6
2.9	Удосконалення бізнес-процесів, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур	13	2 2	2 2	5	6	-	-	6
2.10	Управління бізнес процесами у системі збалансованих показників ефективності функціонування підприємницьких, торговельних та біржових структур	11	2 2	2	5	5	-	-	5
2.11	Модульна контрольна робота №2	2	-	2	-	-	-	-	-
2.12	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №2		120	34	34	52	75	4	4	67
Модуль №3 «Курсова робота»									
3.1	Виконання курсової роботи	30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за модулем №3		30	-	-	30	30	-	-	30
Усього за навчальною дисципліною		285	68	68	149	285	14	16	255

2.4. Домашнє завдання /контрольна (домашня) робота (ЗФН)

У 2 семестрі (денна форма навчання) та в 3, 4 семестрі (заочна форма навчання) здобувачі виконують домашнє завдання/контрольну роботу (ЗФН), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни «організація», які використовуються в подальшому при вивченні наступних дисциплін професійної підготовки фахівця.

Тематика домашнього завдання розробляється щороку лектором і здобувачам пропонується список тем з врахуванням підвищеної актуальності тих чи інших процесів

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 15 із 18	

і явищ, що мають місце в практичних аспектах організації підприємницьких, торговельних та біржових структурах. Домашнє завдання має містити елементи творчості та наукового пошуку здобувачів.

Виконання домашнього завдання здійснюється на основі загальнотеоретичної літератури з даної дисципліни. Час, потрібний для виконання домашнього завдання – до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до екзамену/ підсумкової семестрової роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену / підсумкової семестрової роботи, розробляються провідними викладачами та затверджуються протоколом засідання кафедри та доводяться до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод застосовується для передавання значного масиву інформації; пошуковий (продуктивний) метод: творчопошуковий (організація активного пошуку розв'язання поставлених пізнавальних завдань); дослідницький метод дозволяє після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань самостійно вивчати джерела, вести спостереження й виміри та виконувати інші пошукові дії.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Балджи М.Д., Допіра І.А., Однолько В.О. Економіка і організація торгівлі: навчальний посібник. Київ : Кондор-видавництво, 2017. 368 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6688/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B3%D1%96%D0%B2%D0%BB%D1%96.pdf>

3.2.2. Злупко С. М., Стефанишин О. В., Швайка Л. А. Підприємництво: основи, особливості, механізми: Навч. посіб. Л.: 2017. 370 с.

3.2.3. Климко О. Ковалко А. Власна справа: Навч.-метод. посіб. К.: Юніверс, 2018. 108 с.

3.2.4. Дудяк Р.П., Бугіль С.Я. Організація біржової діяльності : основи теорії і практикум. навч. посіб.: 2-ге вид., доповн. Львів : Магнолія -2006, 2019. 360 с.

3.2.5. Солодкий М.О., Резнік Н.П., Яворська В.О. Основи біржової діяльності: навчальний: Посібник. К.: ЦП Компринт, 2017. 450 с.

3.2.6. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2017. 352 с.

3.2.7. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: Підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2022
		Стор. 16 із 18	

Допоміжна література

3.2.8. Балджи М.Д., Добрава Н.В., Однолько В.О., Осипова М.М. Торговельне підприємництво : навчальний посібник. Київ :Кондор-видавництво, 2017. 112 с.

3.2.9. Мирошниченко Г.Б. Василишин М.В., Удрас А.Д. Удосконалення бізнес-процесу інжинірингової служби підприємства Вісник Донецького державного університету управління. Серія «Економіка». Маріуполь.2020. Випуск № 2(87). С.84-96.

3.2.10. Мирошниченко Г.Б. Кузьменко А.О. Удосконалення системи управління розвитком персоналу організації. Економіка та суспільство. Мукачево. 2018. Випуск № 19. С 874 – 880.

3.2.11. Панченко С.В., Дикань В.Л., Шраменко О.В. Підприємництво: Підручник Харків: УкрДУЗТ, 2018. Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. 241 с.

3.2.12. Сментини Н.В. Економіка та організація підприємницької діяльності: Навч. посіб. К: ФОП Гуляєва В.М, 2019. 320 с

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Господарський кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

3.3.2 Закон України «Про електронну комерцію» № 675_ VIII від 03.09.2015 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675_19

3.2.3. Товарна біржа «Центральна універсальна біржа». URL: <https://torgy.com.ua/>

3.2.4. Закон України «Про систему оподаткування» URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1251-12>

3.2.5. Закон України «Про оподаткування доходів підприємств і організацій» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2146-12>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 17 із 18	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1. та табл.4.2.

Таблиця 4.1 для диференційованій заліку у 2 семестрі

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма
Модуль №1 «Теоретичні засади організації підприємницьких, торговельних та біржових структур»		
Вид навчальної роботи	2 семестр	2, 3 семестр
	бали	бали
Виконання завдань на практичних заняттях	56×12 = 60	106×5 = 50
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи)	20	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач має набрати не менше</i>	48 бала	-
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Виконання модульної контрольної роботи	20	-
Усього за модулем 1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Таблиця 4.2 для екзамену у 3 семестрі

	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма
Модуль №2 «Практичні аспекти організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»		
Вид навчальної роботи	32 семестр	4 семестр
	бали	бали
Виконання завдань на практичних заняттях	56×10 = 50	36×10 = 30
Виконання та захист домашнього завдання (контрольної роботи)	10	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи здобувач має набрати не менше</i>	36 балів	
Виконання модульної контрольної роботи	20	-
Усього за модулем 2	80	60
Семестровий екзамен	20	40
Усього за дисципліною	100	
Модуль №3 «Курсова робота»		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна та заочна форма навчання	
Виконання курсового проекту	60	
Захист курсового проекту	40	
Виконання та захист курсового проекту	100	

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Організація діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2022
		Стор. 18 із 18	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана здобувачем за результатами виконання та захисту **курсowego проекту/роботи** в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю, а також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Сума підсумкової семестрової модульної та **екзаменаційної** рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 5).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

4.8. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – за *другий та третій* семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою ECTS. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.